

STANOWISKO OSKKO
W SPRAWIE AWANSU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELI
Materiał roboczy

Sprawa :opinia na temat realizacji awansu zawodowego w szkołach
ocena wpływu awansu zawodowego na jakość pracy szkoły

Uwagi ogólne:

Z awansem zawodowym jego twórcy wiązali głębokie nadzieje na zmianę jakościową polskiej szkoły. Takie też nadzieje towarzyszyły wdrażającym system dyrektorom szkół oraz nauczycielom.

Po kilku latach funkcjonowania systemu, stowarzyszeni w Ogólnopolskim Stowarzyszeniu Kierowniczej Kadry Oświatowej wyrażają niezadowolenie z funkcjonowania systemu awansu zawodowego w obecnej postaci- wynikającej z przepisów prawa oświatowego.

OSKKO pragnie zwrócić uwagę na to, że wśród wielu czynników wpływających na jakość pracy szkoły jednym z ważniejszych- jeśli nie najważniejszym- jest praca nauczycieli.

Awans zawodowy nauczycieli w obecnej sytuacji prawnej jest procesem, w którym osią i sednem jest sam nauczyciel, będący źródłem i celem zmiany. Proces ten podczas trwania dotyka, oczywiście, wielu obszarów pracy szkoły i w nich także, w konsekwencji, zmiana się dokonuje, jednak często w związku z tym, że działania te są wymuszone przez awansowe 3letnie potrzeby nauczyciela, jest to zmiana krótkotrwała.

Dużym problemem jest uzależnienie awansu zawodowego indywidualnego nauczyciela zatrudnionego w określonej szkole od zupełnie zewnętrznych działań odbywających się poza szkołą i poza zarządzającym tą szkołą dyrektorem (przykrym dowodem jest tu sposób traktowania obecności dyrektora szkoły podczas prac komisji na poszczególne stopnie awansu zawodowego- zwłaszcza na stopień nauczyciela dyplomowanego)

Tak więc naszym zdaniem awans zawodowy nauczycieli w obecnym kształcie nie jest żadnym gwarantem zmian jakościowych w szkole, polega bowiem na podejmowaniu jednorazowego wysiłku w celu

osiągnięcia określonego nauczycielskiego statusu. W dodatku wysiłku sformalizowanego i bardzo ukierunkowanego poprzez kuratorskie reguły i interpretacje.

W wielu przypadkach awans doprowadził do papierowej realizacji zadań, z której szkoła, a w niej uczniowie nie mają żadnej korzyści.

Uruchomienie procedur awansowych stworzyło jednocześnie ogromny rynek określonych usług polegających na tworzeniu dokumentów, publikowaniu opracowań po pieniężnych wpłatach, oraz mniej lub bardziej potrzebnych szkoleń, czy doradców.

OSKKO docenia jednocześnie pozytywne zmiany, które dokonały się w polskiej szkole dzięki systemowi awansu zawodowego- przede wszystkim wprowadzoną procedurę opieki nad młodym nauczycielem oraz pobudzenie aktywności nauczycieli ukierunkowanej na doskonalenie i kształcenie się..

Proponujemy na powstałej dzięki systemowi awansu zawodowego bazie, uznawać za wartościowe dla szkoły rzeczywiste nauczycielskie kompetencje: gotowość zaspakajania potrzeb szkoły, celowe doskonalenie umiejętności, podejmowanie nowych zadań; niezależnie od posiadanego statusu i niezależnie od realizowanego- bądź nie, planu rozwoju zawodowego.

Jednorazowe ustalenie statusu nauczyciela i od niego uzależnienie gratyfikacji finansowych wydaje nam się poważnym błędem, z którego należy- zdaniem Stowarzyszonych zrezygnować na rzecz motywowania finansowego nauczycieli pracujących po prostu dobrze.

Korzystając z mocnych stron awansu zawodowego postulujemy wykorzystać potencjał nauczycielski i wprowadzić w polskiej szkole prawdziwie motywujący, pionowy awans zawodowy wynikający z zarządzania wewnątrzszkolnego.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty deklaruje wolę rozmowy na temat koniecznych do dokonania zmian i współpracę w tym zakresie.

Widzimy tu szansę dla realizacji takiego projektu w ramach Działania OECD- „Wzmacnianie przywództwa w szkole” (OECD Activity Improving Leadership In School)- OSKKO weszło w tym zakresie w porozumienie z OECD. Prosimy o Panią Przewodniczącą o wsparcie naszych działań oraz wywarcie wpływu na MEiN, w celu uzyskania niezbędnej dla realizacji projektu akceptacji ministerstwa. Projekt działania w Polsce został opracowany trójstronnie przez zespół, w którego skład wchodził przedstawiciele

- **Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty**
- **Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli**
- **Ministerstwa Edukacji i Nauki**

Uwagi szczegółowe:

- 1. Przepisy prawa oświatowego** w zakresie dotyczącym awansu zawodowego.

OSKKO od dawna sygnalizuje Ministerstwu Edukacji i Nauki trudności w stosowaniu zapisów Ustawy Karta Nauczyciela i Rozporządzenia w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego, zwracając uwagę na niejednoznaczne zapisy przywołanych wyżej aktów prawnych, które powodują brak możliwości rzetelnego nadzorowania procesów awansowych w placówkach.

Interpretacje uzyskane z Ministerstwa bałagan prawny w tym zakresie potęgują, bowiem brak jest w nich jednoznacznej odpowiedzi w określonych, poruszanych przez stowarzyszonych kwestiach, bądź są to odpowiedzi nie wynikające z aktualnie obowiązujących przepisów prawa. (Pytania OSKKO oraz odpowiedzi MeiNu wraz z komentarzem, przesyłam Pani Przewodniczącej

odrębnie).

2. Funkcjonowanie komisji ds. awansu zawodowego

Uzależnienie awansu zawodowego od zewnętrznych komisji powoduje, że działanie to traci właściwą dla awansu zawodowego zasadę spójności pracownika z zakładem pracy, a staje się raczej nabytym na podstawie egzaminu statusem. Jednak nawet nabywanie tego statusu budzi wątpliwości dyrektorów szkół. Sygnalizowane są tu zwłaszcza różnice w interpretacji przepisów dotyczących kwalifikacji zawodowych nauczycieli w poszczególnych komisjach, sposobu oceny zadań, czy projektów.

Kuriozalny wydaje się fakt, że aby „awansować” pracownika w zakładzie pracy, jakim jest szkoła, nie wystarczy zdanie pracodawcy lecz koniecznym jest wielogodzinne szkolenie w dziedzinie analizy dokumentów, rzeszy zewnętrznych ekspertów, których głos jest w dodatku tak samo ważny jak głos nie szkolonych w żaden sposób przedstawicieli związków zawodowych

Opracowanie Joanna Berdzik, Marek Pleśniar OSKKO